

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΣ Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΧΟΛΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

Πάτρα

Ημερομηνία 05-06-2024

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών και ακολουθεί τη διάρθρωσή της.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων - ΔΠΜ»

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, web site του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το ΜΠΣ ΔΠΜ "Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων" λειτουργεί με επιτυχία από το 2004 μέχρι σήμερα (20 χρόνια) και έχει ως αντικείμενο την παροχή εξειδικευμένης γνώσης μεταπτυχιακού επιπέδου σε θέματα πολιτιστικής πολιτικής, διαχείρισης και διοίκησης του πολιτισμού (**ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED- 2013 της Unesco** με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0314 – Sociology and Cultural Studies και **ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED- 2011 της Unesco** με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 34 Business Administration και με βάση το επίπεδο σπουδών: 7). Το ΜΠΣ ΔΠΜ ακολουθεί τη φιλοσοφία της ανοικτής και εξ αποστάσεως (ΑεξΑΕ) εκπαίδευσης των μεταπτυχιακών προγραμμάτων του ΕΑΠ, έχει αναβαθμιστεί ως προς τα γνωστικά αντικείμενα των θεματικών ενότητων του και προσαρμόζεται με επιτυχία στις νέες συνθήκες της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης στο ακαδημαϊκό περιβάλλον των ΜΠΣ που προσφέρει η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του ΕΑΠ. Τα συγκριτικά και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του είναι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η αναγνωρισιμότητα του, οι ειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς και η ποιότητα μεταπτυχιακού επιπέδου εκπαίδευσης που παρέχει στους φοιτητές, η οποία ανταποκρίνεται αποτελεσματικά και αποδοτικά στην εκπλήρωση του σκοπού και των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ΜΠΣ ΔΠΜ.

- ✓ Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων σε άτομα που απασχολούνται ή θα απασχοληθούν στον τομέα της πολιτιστικής πολιτικής και διαχείρισης.

Με την ολοκλήρωση του ΜΠΣ ΔΠΜ, οι φοιτητές είναι σε θέση:

- ✓ Να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες του πολιτισμού, της πολιτιστικής βιομηχανίας, της πολιτιστικής πολιτικής και διοίκησης.
- ✓ Να διερευνήσουν τους τρόπους με τους οποίους η πολιτιστική διαχείριση, πολιτική και επικοινωνία διαμορφώνονται στο πολιτισμικό γίγνεσθαι.
- ✓ Να προσδιορίσουν τα συστήματα οικονομικής διαχείρισης, διοίκησης, επικοινωνίας και πολιτιστικής πολιτικής στο θεσμικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί.
- ✓ Να περιγράψουν τις νέες τάσεις της πολιτιστικής οικονομίας, καθώς και των μεθόδων προώθησης του πολιτισμού στην κοινωνία των πληροφοριών και της γνώσης.
- ✓ Να εξετάσουν τη δομή, οργάνωση, και διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων, στο υπάρχον θεσμικό πλαίσιο.
- ✓ Να αναπτύξουν τις ερευνητικές τους ικανότητες και την κριτική τους σκέψη σχετικά με τη διαχείριση της πολιτιστικής πολιτικής, της οικονομικής ανάλυσης και της επικοινωνιακής στρατηγικής για την προώθηση πολιτιστικών αγαθών και οργανισμών.

Η απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» απαιτεί την επιτυχή ολοκλήρωση τεσσάρων ΘΕ και στη συνέχεια την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, με θέμα σχετικό των γνωστικών αντικειμένων των θεματικών ενότητων του προγράμματος. Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους - και σε κάθε ΘΕ- πραγματοποιούνται πέντε Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (ΟΣΣ), διάρκειας τεσσάρων ωρών η καθεμιά, με τον διδάσκοντα (μέλος ΣΕΠ – Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό του ΕΑΠ). Ο διδάσκων είναι

υπεύθυνος να ενημερώνει, να διδάσκει και να συμβουλεύει τους φοιτητές. Σκοπός των ΟΣΣ είναι κυρίως η επεξεργασία και ανάπτυξη όλης της διδακτέας ύλης κατά τη διάρκεια του έτους. Η συμμετοχή των φοιτητών στις ΟΣΣ συμβάλλει σημαντικά στη μαθησιακή τους εμπειρία και στην καλή προετοιμασία τους για τις γραπτές εξετάσεις, τελικές και επαναληπτικές.

Η διεύθυνση του web site του Προγράμματος Σπουδών είναι: <https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/cultural-unit-management/>

Διευθυντής του Προγράμματος Σπουδών είναι ο Καθηγητής Α΄ βαθμίδας Γιώργος Γκαντζιάς (γνωστικό αντικείμενο: Πολιτιστική Πολιτική και Διοίκηση) και το email επικοινωνίας του είναι: gantzias@eap.gr

Η ανταπόκριση του προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Η δομή του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών καλύπτει επαρκώς τις βασικές γνώσεις μεταπτυχιακού επιπέδου στα γνωστικά αντικείμενα της πολιτιστικής πολιτικής και διοίκησης, της πολιτιστικής οικονομίας και επικοινωνίας και γενικότερα των πολιτισμικών σπουδών, καθώς και των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών στην κοινωνία των πληροφοριών και της γνώσης. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων (ΔΠΜ)» οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες στη διαχείριση και διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών, την οικονομία του πολιτισμού και την προώθηση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων δημιουργώντας το πολιτισμικό κεφάλαιο για την υποστήριξη της περαιτέρω επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους. Ειδικότερα, οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις για τη διαχείριση και διοίκηση των πολιτιστικών οργανισμών, την πολιτιστική πολιτική, τις εναλλακτικές μορφές επένδυσης στον πολιτισμό, την αξιοποίηση των πολιτιστικών αγαθών, τις επενδυτικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη του πολιτιστικού αποθέματος, τη δημιουργία και οργάνωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, τη διαμόρφωση επικοινωνιακών στρατηγικών, την προβολή των πολιτισμικών μονάδων και την προώθηση του πολιτιστικού κεφαλαίου στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Οι στόχοι έχουν επιτευχθεί με επιτυχία, διότι το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών έχει προσελκύσει μεγάλο αριθμό φοιτητών που ήδη εργάζονται στις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες, στους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς των πολιτισμικών μονάδων και γενικότερα στο πολιτισμικό γίγνεσθαι της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ειδικότερα, το ΠΣΜ ΔΠΜ με τις πρόσφατες αναβαθμίσεις του εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. με την επικαιροποιημένη βιβλιογραφία που υποστηρίζει το εκπαιδευτικό υλικό, τις επικαιροποιημένες σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή, το συμπληρωματικό διδακτικό υλικό δηλ. το επικαιροποιημένο υλικό του βιβλίου Πολιτιστική Πολιτική, Χορηγία και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στη Θ.Ε. ΔΠΜ51, το διδακτικό υλικό του βιβλίου με τίτλο «Πολιτιστική Πολιτική, Χορηγία και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Ψηφιακός Μετασχηματισμός, Διοίκηση και Οικονομία του Πολιτισμού» (κεφαλαίο 8) καθώς και τις σημειώσεις-συνδέσεις και το ψηφιακό υλικό «Πολιτιστική Οικονομία και Χορηγίες: Οικονομική Διαχείριση και Ανάπτυξη Πολιτισμικών Μονάδων» στην Θ.Ε. ΔΠΜ60, επίσης στη Θ.Ε. ΔΠΜ50, το συνοδευτικό βιβλίο, Μ. Κοντοχρήστου (Επιμ.), Διεθνές Γίγνεσθαι και Πολιτισμός. Προκλήσεις και Πολιτικές,) παρέχει στους φοιτητές, κατά τρόπο ευέλικτο, με ειδικευμένη και σαφή επιστημονική μεθοδολογία, γνώσεις στη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων και τη διαχείριση των πολιτιστικών αγαθών.

Η παραγωγή ερευνητικού έργου, η οποία πραγματοποιείται με την εκπόνηση διπλωματικών εργασιών από τους φοιτητές [π.χ. έχουν εκπονηθεί περισσότερες από 2900 διπλωματικές εργασίες

οι οποίες καλύπτουν σημαντικό εύρος στην παραγωγή σε μεταπτυχιακό επίπεδο ερευνητικού έργου για τη διαχείριση και διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων, την εφαρμογή καινοτόμων μοντέλων (π.χ. το μοντέλο «πολιτιστικές δραστηριότητες ενεργητικής αντίληψης» ΠΔΕΑ), τη δημιουργία και οργάνωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, τα μοντέλα διαχείρισης του πολιτισμού (π.χ. το μοντέλο «Σύστημα Δυναμικός Πολιτισμός» ΣΔΠ), την ανάλυση πολιτιστικών πολιτικών και την εξέταση πολιτισμικών φαινομένων στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της κοινωνίας για την παραγωγή εξειδικευμένης γνώσης για τη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων. Το ερευνητικό έργο που παράγεται στο ΠΜΣ ΔΠΜ υπό την εποπτεία του Διευθυντή και τη συμμετοχή των μελών ΣΕΠ συμβάλλει στην ανάπτυξη της έρευνας και τη σύνδεσή της με τις απαιτήσεις της κοινωνίας για τη βελτίωση τόσο της πολιτιστικής πολιτικής, της διαχείρισης των πολιτιστικών αγαθών (προϊόντων και υπηρεσιών) και της διοίκησης των πολιτιστικών οργανισμών και βιομηχανιών, όσο και της δημιουργίας πολιτιστικού κεφαλαίου και πολιτιστικού ψηφιακού αποθέματος για την ανάπτυξη των πολιτισμικών μονάδων στην εποχή της κρίσης. Οι απόφοιτοι του μεταπτυχιακού προγράμματος διαμορφώνουν με τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από ΜΠΣ ΔΠΜ το πολιτισμικό κεφάλαιο, το οποίο επενδύεται με την ενεργή συμμετοχή τους στην ανάπτυξη του πολιτισμού, συνδέοντας την επιστημονική και ακαδημαϊκή γνώση με την πρακτική εφαρμογή της στο εργασιακό οικοσύστημα του πολιτισμού (π.χ. σημαντικός αριθμός απόφοιτων του ΜΠΣ ΔΠΜ εργάζονται σε υπουργεία, μουσεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα, και σε άλλες πολιτισμικές μονάδες της Ελλάδας και του εξωτερικού, εφαρμόζοντας τις γνώσεις τους, που απέκτησαν από το ΜΠΣ ΔΠΜ στην πράξη συντελώντας καθοριστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη του πολιτισμού).

Συμπερασματικά, οι μαθησιακοί σκοποί και στόχοι του ΠΜΣ ΔΠΜ ανταποκρίνονται επαρκώς στις σύγχρονες ανάγκες διαχείρισης και διοίκησης των πολιτισμικών μονάδων και στις απαιτήσεις της κοινωνίας για την ανάπτυξη της πολιτιστικής πολιτικής εφόσον εξοπλίζει τους φοιτητές με σύγχρονες δεξιότητες για να αντιληφθούν και να κατανοήσουν με σαφήνεια και ακρίβεια τις οικονομικές πτυχές του πολιτισμού, την πολιτιστική πολιτική, την προβολή και προώθηση των πολιτισμικών αγαθών (προϊόντων και υπηρεσιών) και οργανισμών, δίνοντας έμφαση στις διαχειριστικές απαιτήσεις και ανάγκες της διοίκησης των πολιτισμικών μονάδων, των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και γενικότερα της πολιτιστικής και δημιουργικής βιομηχανίας στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού. Για παράδειγμα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που έχουν αποκτήσει το μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» ήδη εργάζονται σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, εφαρμόζοντας τις εξειδικευμένες και υψηλού επιπέδου γνώσεις για τη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων και των πολιτιστικών αγαθών που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο ΜΠΣ ΔΠΜ.

Το πρόγραμμα σπουδών δημοσιοποιείται τόσο με την συμμετοχή του Διευθυντή ΔΠΜ σε συνέδρια και επιστημονικές δημοσιεύσεις στην Ελλάδα και τη διεθνή κοινότητα, όσο και από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, το διαδίκτυο και τη δυναμική και ενεργή συμμετοχή των μελών ΣΕΠ στην επιτυχία του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

Επιπροσθέτως, ο θεσμός των ΣΕΠ, εκ των οποίων ορισμένοι είναι νέοι επιστήμονες με ειδικευμένες γνώσεις και άλλοι εργάζονται σε άλλα πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού, παρέχει τη δυνατότητα στο διδακτικό προσωπικό του ΜΠΔ ΔΠΜ να μεταδώσουν στους φοιτητές την εξειδικευμένη γνώση, κατάρτιση και διεθνή εμπειρία τους. Τέλος, είναι σκόπιμο να τονιστεί ότι το διδακτικό προσωπικό ΣΕΠ, καθώς και ο Διευθυντής του ΜΠΣ ΔΠΜ παρέχουν υψηλό επίπεδο ειδικευμένων γνώσεων στους φοιτητές (π.χ. οι φοιτητές του ΜΠΣ ΔΠΜ έχουν δηλώσει ότι το ΜΠΣ ΔΠΜ τους βοηθάει σημαντικά στην απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων στη διοίκηση των

πολιτισμικών μονάδων, τη διαχείριση του πολιτισμού και την ανάλυση πολιτιστικής πολιτικής), τις οποίες χρησιμοποιούν στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Η δημοσιοποίηση του προγράμματος γίνεται κεντρικά από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές και ενδιαφερόμενους.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους υποψήφιους φοιτητές Προγραμμάτων Σπουδών, η συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και με την παρουσία του διευθυντή του προγράμματος στα ΜΜΕ.

Παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης, ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Στο 2021 το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (<https://career.eap.gr/>) και αναπτύσσεται με στόχο να μπορεί να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (<https://alumni.eap.gr/>) του οποίου σκοπός είναι η ενίσχυση των σχέσεων και η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει το Πανεπιστήμιο στους αποφοίτους του, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξης αυτών, καθώς και ευκαιριών για επαγγελματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών/τριών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και βασίζεται σε ανοικτή στους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ γίνονται δεκτοί απόφοιτοι συγγενούς γνωστικού αντικείμενου των ΑΕΙ (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής με επάρκεια γνώσης, επιπλέον της γλώσσας διδασκαλίας, της αγγλικής γλώσσας, επιπέδου τουλάχιστον Β2 που ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ.

Στο ΠΜΣ της Διοίκησης Πολιτισμικών Μονάδων η επιλογή φοιτητών γίνεται με συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία διασφαλίζονται σε μεγάλο βαθμό με βάση τα ακαδημαϊκά προσόντα των φοιτητών. Η πολυετής εμπειρία μου ως Διευθυντής έχει δείξει ότι η συντονισμένη προσπάθεια του ακαδημαϊκού προσωπικού των ΣΕΠ και των διοικητικών υπηρεσιών έχουν ως αποτέλεσμα να εξομαλύνονται οι ανομοιογένειες μεταξύ των φοιτητών και να επιλύονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα όποια προβλήματα παρουσιάζονται στο ΜΠΣ ΔΠΜ. Η μεγάλη ζήτηση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών, σε συνδυασμό με τα κριτήρια που υπάρχουν για την επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών, αποτελούν την εγγύηση για την ποιοτική και ουσιαστική ανάπτυξη του ΜΠΣ ΔΠΜ στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Το Π.Μ.Σ. «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) θεματικές ενότητες και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Για την απόκτηση του ΜΔΕ είναι υποχρεωτική η επιτυχής παρακολούθηση τεσσάρων θεματικών ενοτήτων καθώς επίσης και η επιτυχή ολοκλήρωση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) είναι 120 ECTS σύμφωνα με βάση το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του. Ειδικότερα, η δομή του προγράμματος αποτελείται από τις θεματικές ενότητες οι οποίες είναι: οι Διαστάσεις των Πολιτισμικών Φαινομένων (ΔΠΜ50), η Πολιτιστική Πολιτική και Διοίκηση (ΔΠΜ51), η Οικονομία του Πολιτισμού (ΔΠΜ60) και η Πολιτιστική Επικοινωνία (ΔΠΜ61) και από την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η δομή του ΠΜΣ ΔΠΜ είναι ορθολογική και διατυπωμένη με σαφήνεια και ακρίβεια. Οι φοιτητές μελετούν τις θεμελιώδεις αρχές διαχείρισης και διοίκησης οι οποίες σχετίζονται με τις πολιτισμικές μονάδες, την οργάνωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, των πολιτιστικών αγαθών (προϊόντων και υπηρεσιών) στο πολιτισμικό γίνεσθαι, της πολιτιστικής πολιτικής, των πολιτιστικών βιομηχανιών και των νέων τεχνολογιών στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού. Επίσης, οι φοιτητές κατά την διάρκεια της φοίτησης τους στο ΠΜΣ ΔΠΜ εξετάζουν και αναλύουν την οικονομική και επικοινωνιακή διάσταση των πολιτισμικών μονάδων, σε συνδυασμό με μια καλή επισκόπηση των πολιτισμικών φαινομένων και της πολιτιστικής πολιτικής των πολιτισμικών μονάδων στο ευρύτερο περιβάλλον των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών και του πολιτισμικού γίνεσθαι.

Η συνεκτικότητα και λειτουργικότητα της δομής το ΠΜΣ ΔΠΜ ενισχύεται επαρκώς και από την κεντρική μονάδα των υπηρεσιών πληροφορικής που υποστηρίζει την διαδικτυακή πλατφόρμα του ΕΑΠ, στην οποία κάθε θεματική ενότητα έχει την ψηφιακή παρουσία της, ώστε ο Διευθυντής και οι συντονιστές να επικοινωνούν με τους φοιτητές και τους διδάσκοντες μέσα από την τήρηση των θεσμικών διαδικασιών και κανονισμών του ΕΑΠ. Η επιτυχημένη μέχρι σήμερα ακαδημαϊκή ποιότητα γνώσεων και αξιοπιστία του διασφαλίζεται με τη συνεκτική και επιτυχημένα λειτουργικά δομή του ΜΠΣ ΔΠΜ, διότι είναι αναγκαίο με βάση τα ακαδημαϊκά κριτήρια και τη νομοθεσία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία όλες τις θεματικές ενότητες ώστε να έχουν την απαιτούμενη γνώση μεταπτυχιακού επιπέδου και να διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για να προχωρήσουν στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας τους. Η προσαρμογή των μεταπτυχιακών φοιτητών όσο και των μελών ΣΕΠ στις έκτακτες συνθήκες της υγειονομικής κρίσης (Covid-19) ήταν άμεση και αποτελεσματική. Ειδικότερα, στη διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών 2021-22 και 2022-2023, τόσο η ηλεκτρονική λειτουργία των ΟΣΣ όσο και η διεξαγωγή των ηλεκτρονικών τελικών εξεταστέων και διπλωματικών εργασιών ήταν επιτυχημένη και πλήρως προσαρμοσμένη στο εκπαιδευτικό οικοσύστημα της ψηφιακής πλατφόρμας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ της Διοίκησης Πολιτισμικών Μονάδων γίνεται κεντρικά από τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου η οποία σε συνεργασία με την Κοσμητεία της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών διαμορφώνει και αποφασίζει το πλαίσιο χρηματοδότησης δραστηριοτήτων αναβάθμισης του ΜΠΣ ΔΠΜ. Η πιο πρόσφατη προσπάθεια αναβάθμισης του μεταπτυχιακού έχει ήδη ολοκληρωθεί σε επίπεδο προγράμματος από τον Διευθυντή, τους Συντονιστές και τα μέλη ΣΕΠ, ειδικότερα με το πρόσφατο εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται στους φοιτητές της Θ.Ε. ΔΠΜ 51 για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022. Για παράδειγμα, η 2η έκδοση του βιβλίου «Πολιτιστική Πολιτική, Χορηγία και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη» της Θ.Ε. ΔΠΜ51 συμβάλλει στην τυπική και ουσιαστική επικαιροποίηση της διδακτέας ύλης ΠΜΣ ΔΠΜ, διότι η πλούσια βιβλιογραφία του, ο οδηγός μελέτης του καθώς και η εξέταση και ανάλυση της πολιτιστικής πολιτικής, της διοίκησης και της οικονομίας του πολιτισμού

παρέχει την δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να αποκτούν γνώσεις για τις τελευταίες εξελίξεις στη διοίκηση του πολιτισμού και της πολιτιστικής πολιτικής σε συνθήκες ψηφιακού μετασχηματισμού και υγειονομικής κρίσης. Συνεπώς, διασφαλίζεται η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα της συγκεκριμένης επιτυχημένης δομής του ΠΜΣ ΔΠΜ, διότι ο προσδιορισμός της αλληλουχίας από άποψη των προαπαιτούμενων γνώσεων μεταπτυχιακού επιπέδου για τη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων και τη πρακτική εφαρμογή τους πραγματοποιείται με την βοήθεια της διαδικτυακής πλατφόρμας του ΕΑΠ η οποία λειτουργεί με μεγάλη επιτυχία στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού. Τέλος, θα ήταν σκόπιμο να τονιστεί ότι το μαθησιακό υλικό της κάθε θεματικής ενότητας είναι στο κατάλληλο επίπεδο δυσκολίας και συνάφειας με τον χρόνο που διατίθεται στους φοιτητές να συνδυάζουν τις θεωρητικές με τις πρακτικές δεξιότητες που αποκτούν και απαιτούνται για τη μελέτη και συγγραφή των Γραπτών Εργασιών και της Διπλωματικής Εργασίας.

Οι ΟΔΠ και η ΕΠΣ αποτελούν τους βασικούς πυλώνες για την ενεργοποίηση των διαδικασιών επανεκτίμησης τόσο της λειτουργίας και συνεκτικότητας της γενικότερης δομής του ΠΜΣ, όσο και της άμεσης αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της διδακτέας ύλης των θεματικών ενοτήτων. Ειδικότερα, για το ακαδημαϊκό έτος 2022-23 οι συντονιστές των Θ.Ε. ΔΠΜ50, ΔΠΜ51, ΔΠΜ60 και ΔΠΜ61 με την σύμφωνη γνώμη της ΕΠΣ του μεταπτυχιακού προγράμματος ΔΠΜ έχουν αποφασίσει να διερευνήσουν ώστε να κάνουν επιπλέον προτάσεις για περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση της αναφερόμενης διδακτέας ύλης των θεματικών ενοτήτων.

Συμπερασματικά, η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα του ΜΠΣ ΔΠΜ είναι επαρκής και παρέχει τη δυνατότητα στους απόφοιτους να αποκτούν εξειδίκευση για τη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων, αλλά και άρτια επιστημονική μεθοδολογία μεταπτυχιακού επιπέδου για τη διαμόρφωση πολιτιστικής πολιτικής και πολιτιστικής διαχείρισης στο παγκόσμιο πολιτισμικό γίγνεσθαι. (Για περισσότερες πληροφορίες για τις θεματικές ενότητες του ΜΠΣ ΔΠΜ στην ιστοσελίδα του ΕΑΠ, www.eap.gr. Τα στατιστικά στοιχεία του ΜΠΣ ΔΠΜ παρέχονται από τις κεντρικές υπηρεσίες αξιολόγησης των προγραμμάτων του ΕΑΠ).

Τέλος, το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» λειτουργεί ομαλά και με μεγάλη επιτυχία στις συγκεκριμένες δύσκολες συνθήκες και αυτό οφείλεται στις μεγάλες προσπάθειες που καταβάλλει ο διευθυντής του με το ακαδημαϊκό προσωπικό και κυρίως οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του, που εμπιστεύονται το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών με το οποίο έχουν προγραμματίσει την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων - ΔΠΜ

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού/ Επιλογής	Προαπαιτούμενες ΘΕ	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών
Οι Διαστάσεις των Πολιτιστικών Φαινομένων	ΔΠΜ50	1	24	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 458-459
Πολιτιστική Πολιτική και Διοίκηση	ΔΠΜ51	1	24	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 459-460
Οικονομία του Πολιτισμού	ΔΠΜ60	2	24	Θεωρητική	Κορμού	ΔΠΜ51	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 460-461
Πολιτιστική Επικοινωνία	ΔΠΜ61	2	24	Θεωρητική	Κορμού	ΔΠΜ51	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 461-462
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΔΠΜΔΕ)	ΔΠΜΔΕ	3	24	Θεωρητική	Κορμού	4ΘΕ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 462

Πρακτική άσκηση

Στο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών.

Εξεταστικό σύστημα

Οι φοιτητές στους οποίους απευθύνεται το εξεταστικό σύστημα αποκτούν την γνώση τόσο από την μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και τις πέντε συναντήσεις το χρόνο, όσο και από τη μέθοδο της εξ αποστάσεως επικοινωνίας και μελέτης. Είναι σκόπιμο να τονιστεί ότι το εξεταστικό σύστημα συνδυάζει τις τέσσερις γραπτές εργασίες και τις τελικές γραπτές εξετάσεις με επιτυχία. Ειδικότερα, η εκμάθηση συγγραφής επιστημονικών εργασιών με βάση τον οδηγό συγγραφής επιστημονικών εργασιών και βιβλιογραφικών αναφορών παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές να παράγουν επιστημονικό και ερευνητικό έργο μεταπτυχιακού επιπέδου. Επιπλέον, είναι σκόπιμο να τονιστεί ότι η απόκτηση δεξιοτήτων για τη συγγραφή εργασιών, σε συνδυασμό με τις τελικές εξετάσεις καθώς και την εκπόνηση διπλωματικών εργασιών παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές να μελετήσουν και να κατανοήσουν επί της ουσίας το εκπαιδευτικό υλικό του ΜΠΣ ΔΠΜ.

Συμπερασματικά, το εξεταστικό σύστημα κρίνεται επαρκές. Ειδικότερα, η αξιολόγηση των γραπτών εργασιών, σε συνδυασμό με τις τελικές γραπτές εξετάσεις και την υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας συνθέτουν ένα αξιόπιστο και διαφανές εξεταστικό σύστημα. Τέλος οι τελικές και επαναληπτικές εξετάσεις πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία και χωρίς προβλήματα. Πληροφορίες σχετικά με τα ποσοτικά στοιχεία βαθμολόγησης τόσο των Γραπτών Εξετάσεων όσο και των Γραπτών Εργασιών υπάρχουν στην ιστοσελίδα και είναι διαθέσιμες από τη κεντρική υπηρεσία αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών του ΕΑΠ. Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι η διεξαγωγή των ψηφιακών τελικών εξετάσεων και η ηλεκτρονική υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών ήταν επιτυχημένη.

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών είναι επιτυχημένο όσο αφορά στο περιεχόμενο, την λειτουργικότητα των εκπαιδευτικών διαδικασιών που παρέχονται με βάση τη ποιότητα του διδακτικού υλικού και του προσωπικού που το στελεχώνει. Επιπροσθέτως, οι φοιτητές και οι απόφοιτοι του ΠΜΣ ΔΠΜ συμμετέχουν σε συνέδρια, επιστημονικές επιτροπές και σε πολιτιστικές δραστηριότητες στο εξωτερικό και ορισμένοι από αυτούς ήδη εργάζονται στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα του παγκοσμίου πολιτισμικού γίνεσθαι. Συνεπώς, η διεθνής διάσταση του ΠΣΜ ΔΠΜ ενσωματώνει αποτελεσματικά και με επιτυχία τόσο το διεθνές πολιτισμικό γίνεσθαι, όσο και τις ειδικές πτυχές της ελληνικής πολιτιστικής πολιτικής, διαχείρισης, διοίκησης και προβολής των πολιτισμικών μονάδων στο ευρύτερο πλαίσιο των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών, της πολιτιστικής πολιτικής και της διοίκησης στο διεθνές πολιτισμικό γίνεσθαι την εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Ο Διευθυντής και τα μέλη ΣΕΠ συνεχίζουν να κάνουν σημαντικές προσπάθειες και ενέργειες, ώστε να προαχθεί η διεθνής διάσταση του ΠΜΣ «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» τόσο με τις δημοσιεύσεις τους, όσο και με την παρουσία τους σε διεθνή συνέδρια και τη συνεργασία με άλλα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» με όλα τα μέλη ΣΕΠ καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για τη δημιουργία διεθνών συνεργασιών, οι οποίες για να πραγματοποιηθούν, απαιτείται χρηματοδότηση, ώστε να διερευνηθούν οι καλύτερες συνθήκες συνεργασίας με τους διεθνείς πολιτιστικούς οργανισμούς και τα διεθνή κέντρα παραγωγής,

διαχείρισης, προβολής και προώθησης πολιτισμικών μονάδων.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διαρκής στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης το οποίο διαβιβάζεται στην/το ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της προσαρμογής του προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του προγράμματος.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης του ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία) μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής του ΠΜΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των δυσκολιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το εγκεκριμένο από την Κοσμητεία Σχέδιο Δράσης του ΠΜΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΜΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία της πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης των αποτελεσμάτων, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη προσαρμογή ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και

πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΕΕ από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το ΠΜΣ ΔΠΜ κατέθεσε 30-01-23 φάκελο πιστοποίησης στην ΕΘΑΕΕ και η διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το ακαδ. έτος 2023-24.

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

1. Σε τι ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ γι' αυτό το ακαδημαϊκό έτος; Τι έφτιαξε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων το 2023 με βάση τους στόχους και τους δείκτες:

ΣΤ1: Αναβάθμιση ΜΠΣ ΔΠΜ - Επίτευξη στόχου 100% - δραστηριότητες για ενθάρρυνση και λειτουργία καλών πρακτικών στο πρόγραμμα της διοίκησης πολιτιστικών μονάδων των φοιτητών

ΣΤ 1.1: Επίτευξη στόχου: δείκτης από 0 σε 1 έως 2 (δηλ. $0 \leq 2$).

1. Τον Οκτώβριο 2023 (10/11/2023 18:00) σε ηλεκτρονική συνάντηση μέσω Webex για το ΜΠΣ ΔΠΜ, ο διευθυντής του ΜΠΣ ΔΠΜ καθηγητής Γεώργιος Γκαντζιάς, παρουσίασε θέματα που σχετίζονται με τη διαμόρφωση καλών πρακτικών για τις πολιτιστικές δραστηριότητες καθώς και την λειτουργία των διαδικασιών ανάπτυξης των γραπτών εργασιών στις θεματικές ενότητες του εν λόγω μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Επισήμανε ότι όλες οι θεματικές ενότητες του ΜΠΣ ΔΠΜ καθώς και η διπλωματική εργασία ως διαδικασίες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αποτελούν μια καλή πρακτική η οποία συνδυάζει τη θεωρία και την πράξη στη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων. Επίσης αναφέρθηκε στις διαχείριση ειδικών θεμάτων για την πολιτιστική πολιτική, τη διοίκηση, την διαχείριση, την οικονομία και την επικοινωνία στο πολιτισμικό γίνεσθαι καθώς και στην δυνατότητα εξειδικευμένων γνώσεων που παρέχει το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. (1 δράση)
2. Οι διδάσκοντες και οι συντονιστές του ΜΠΔ ΔΠΜ, ενημερώνουν με τα ηλεκτρονικά μέσα τις φοιτήτριες και τους φοιτητές του μεταπτυχιακού προγραμμάτων ώστε να συμμετέχουν σε δραστηριότητες εκδηλώσεων και συνεδρίων για θέματα που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με τη διοίκηση των πολιτισμικών μονάδων στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού (2 δραστηριότητα).

ΣΤ 1.2: Επίτευξη στόχου: 2 σε 3

Στο πρόσφατο παρελθόν έχουν πραγματοποιηθεί ήδη δύο επικαιροποιήσεις στο ΜΠΔ ΔΠΜ: 1) Θεματική ενότητα ΔΠΜ50 (βλεπ. [ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ-ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ-ΔΠΜ50-27.06.2022.pdf](#)) και 2) Θεματική ενότητα ΔΠΜ51 (βλ. [Οδηγός Μελέτης για το βιβλίο Γκαντζιάς Γ. Πολιτιστική Πολιτική Χορηγία και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη 2η έκδοση Αθήνα Παπασωτηρίου 2020.pdf](#)).

Τον Οκτώβριο του 2023 πραγματοποιήθηκε μια ακόμη επικαιροποίηση του εκπαιδευτικού υλικού της Θ.Ε. ΔΠΜ50 – έγιναν ορισμένες αλλαγές που αφορούν το εύρος του διδακτικού περιεχομένου στο πακέτο φοιτητή της ΔΠΜ50. Επίσης αναρτούνται στο [study.eap.gr](#) σημειώσεις και βιβλιογραφικές αναφορές που σχετίζονται με τις πρόσφατες εξελίξεις που υποστηρίζουν και ενισχύουν την εξέταση και ανάλυση των ορισμένων θεμάτων στις γραπτές εργασίες στο ΠΜΣ ΔΠΜ.

ΣΤ 2.Διεύρυνση αναγνωρισιμότητας ΜΠΣ – Επίτευξη στόχου 100% - με βάση τους δείκτες

ΣΤ 2.1 Ενίσχυση του ΜΠΣ με τη προβολή στο διαδίκτυο και στα ΜΜΕ:

Επίτευξη στόχου - Δείκτης 0-1

Το 2023 η προβολή του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» (ΔΠΜ) πραγματοποιήθηκε με συνεντεύξεις του διευθυντή, καθηγητή Γεώργιου Γκαντζιάς, στη δημόσια τηλεόραση της ΕΡΤ τον 3 Φεβρουάριο και τον 28 Αύγουστο του 2023. Το περιεχόμενο των συνεντεύξεων προβάλλει το ΜΠΔ ΔΠΜ και ειδικότερα αναφέρεται στο ότι από το 2004 μέχρι σήμερα οι απόφοιτοι του είναι περισσότεροι από 2000 έχουν δημιουργήσει το πολιτιστικό κεφάλαιο για την ανάπτυξη της πολιτιστικής πολιτικής και τη πολιτιστική διαχείριση και διοίκησης στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού. (οι αναφερόμενες δραστηριότητες διευρύνουν την αναγνωσιμότητας του ΜΠΣ ΔΠΜ).

ΣΤ2.2 Έγκαιρη Δημοσιοποίηση πληροφοριών του ΜΠΣ:

Επίτευξη στόχου – Δείκτης 0-1.

Επικαιροποιήθηκαν και αναρτήθηκαν τα περιγράμματα των θεματικών Ενοτήτων στο διαδικτυακό χώρο του ΕΑΠ στα Ελληνικά και Αγγλικά καθώς και τα Βιογραφικά των Συντονιστών και του Διευθυντή προγράμματος σπουδών με την υποστήριξη και συνεργασία του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού στην ιστοσελίδα <https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/cultural-unit-management/> (δραστηριότητα δημοσιοποίησης πληροφοριών για ΜΠΣ ΔΠΜ)

ΣΤ 3 Διασύνδεση με εξωτερικούς οργανισμούς – Επίτευξη στόχου 100%

ΣΤ 3: Επίτευξη στόχου – δείκτης 0 - 1

Ορισμένοι από τους απόφοιτους του ΜΠΣ ΔΠΜ οι οποίοι είναι περισσότεροι από 2000 μέχρι σήμερα με την επαγγελματική δραστηριότητας και τις δημοσιεύσεις τους ενισχύσουν την σύνδεση της αγοράς εργασίας με το μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών που απέκτησαν κατά την διάρκεια των σπουδών τους. Ορισμένοι από τους απόφοιτους έχουν διδάξει στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στο παρελθόν. Επίσης ορισμένοι από τους ΣΕΠ που διδάσκουν στο ΜΠΣ ΔΠΜ εργάζονται σε αλλά Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Ιδρύματα στην Ελλάδα και το Εξωτερικό δημιουργώντας μια υγιή συνεργασία των πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων τους με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών – δημιουργία ενεργών διασυνδέσεων με άλλους οργανισμούς και ακαδημαϊκά ιδρύματα. Επιπροσθέτως ορισμένοι από του ΣΕΠ που έχουν διδάξει εργάζονται σε διάφορους πολιτιστικούς φορείς εφαρμόζουν τις γνώσεις μεταπτυχιακού επιπέδου σπουδών που απέκτησαν κατά την διάρκεια της φοίτησης τους στο μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών της «Διοίκησης Πολιτισμικών Μονάδων» (ΔΠΜ) – δημιουργία διασυνδέσεων με εξωτερικούς οργανισμούς και δημόσιου φορείς από τους απόφοιτους που αξιοποιούν και στην πράξη τις γνώσεις που απέκτησαν τους στη διοίκηση πολιτισμικών μονάδων και στην οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων (π.χ. εφαρμογή καινοτόμου μοντέλο «Πολιτιστικές Δραστηριότητες Ενεργητικής Αντίδρασης» (ΠΔΕΑ)).

ΣΤ 4. Συμμετοχή σε δράσεις που προβάλλουν το ερευνητικό και διδακτικό έργο των μελών ΣΕΠ του ΜΠΣ – Επίτευξη στόχου 100%

ΣΤ 4.1: Επίτευξη στόχου – δείκτης 3-5 (δύο τουλάχιστον μέλη από το διδακτικό προσωπικό που έχουν συμμετέχει σε διεθνή συνέδρια)

Τα προηγούμενα χρόνια η συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού σε συνέδρια και πολιτιστικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με την προώθηση του ΜΠΣ ΔΠΜ από την τηλεόραση και το ραδιόφωνο με συνεντεύξεις του διευθυντή σε θέματα που σχετίζονται με τις πολιτιστικές δραστηριότητες, το πολιτισμό και τη πολιτιστική διαχείριση και διοίκηση στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού και της τεχνητής νοημοσύνης έχουν ενισχύσει δυναμικά τις δράσεις προβολής και του ερευνητικού και διδακτικού έργου που πραγματοποιείται από το πρόγραμμα.

Ορισμένοι από το διδακτικό προσωπικό του ΜΠΣ ΔΠΜ συμμετείχαν σε διεθνή συνέδρια το 2023 με θέματα που σχετίζονται με το περιεχόμενο του. Επισημαίνεται ότι συμμετείχαν τουλάχιστον δύο μέλη από το διδακτικό προσωπικό το 2023 σε διεθνή συνέδρια στα οποία συνέβαλλαν καθοριστικά στην προώθηση των γνώσεων και των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων καθώς και στην απόκτηση εμπειριών που συντελούν καθοριστικά στην ενίσχυση του διδακτικού και ερευνητικού έργου τους – Συνέδρια .

2. Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

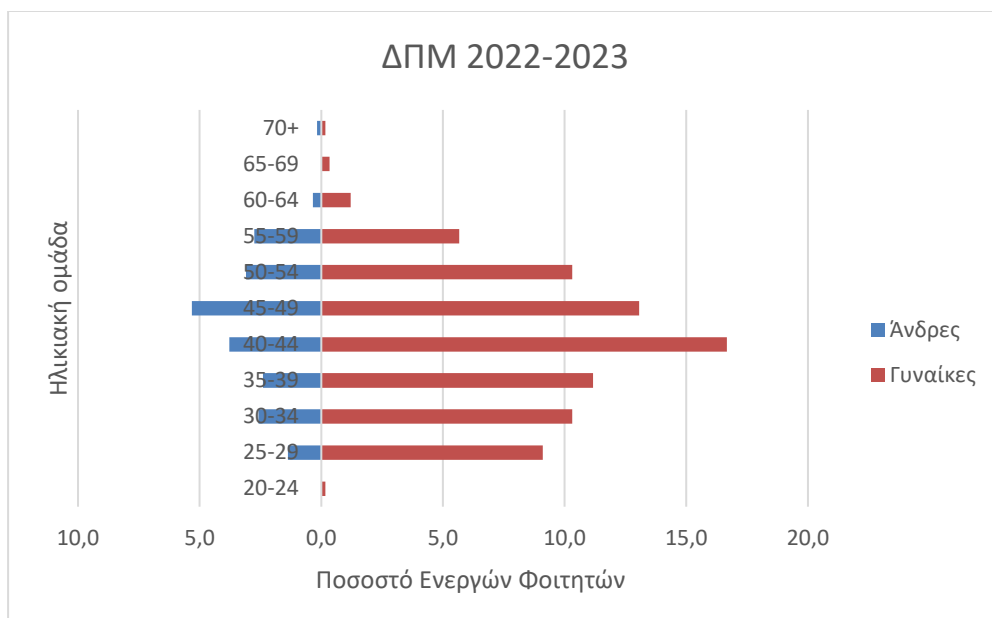
	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Συνολικός αριθμός φοιτητών	582	739	926	1177	1375

Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	450	450	450	450	540
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	173	208	227	327	165
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	111	160	165	178	160
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	156	202	289	348	311
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	3	5	3	5	7
Σύνολο ΘΕ	5	5	5	5	5
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	5	5	5	5	5
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	0	0	0	0	0
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7.45	7.53	7.51	7.55	7.6

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Το ακαδ. έτος 2022-2023 οι αλλοδαποί φοιτητές που συμμετείχαν στο ΠΣ ήταν περίπου το 5 % των ενεργών φοιτητών.

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών για το ακαδ. έτος 22-23, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων – ΔΠΜ

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Πτυχιακοί φοιτητές	582	739	926	1177	1375
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	3	5	3	5	7

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων - ΔΠΜ

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	450	450	450	450	540
Σύνολο αιτήσεων	173	208	227	327	165
Συνολικός αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών	111	160	165	178	160
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	1	0	0	1
Αριθμός αποφοίτων	156	202	289	348	311

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2022-23 υπήρχαν 729 εγγραφές φοιτητών σε Θεματικές Ενότητες για τις οποίες το 84,1% των φοιτητών συμμετείχε σε τουλάχιστον μια εξέταση και εκ των οποίων το 99,7% ολοκλήρωσε τη Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενοτήτων στο ΠΣ αγγίζει το 83,8% .

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 4,35 έτη με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 23,2% από τους οποίους το 64,6% είχαν εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μια χρονιά και το 38,3% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχαν δώσει έστω και μια εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 εγκατέλειψαν τις σπουδές τους το 11,7% των εγγεγραμμένων, εκ του οποίου:

- το 1,8% διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν είχε δηλώσει Θεματική Ενότητα)
- το 38,5% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μια εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκειας σπουδών των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων – ΔΠΜ

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισερχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Διακόψαντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	>Κ+6			Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2011-2012	245	42	47	49	16	7	3	2	79	79	67.76%	32.24%	32.24%
2012-2013	240	47	38	54	17	6	5	1	72	68	70.00%	30.00%	28.33%
2013-2014	430	75	93	119	26	9	2	4	102	87	76.28%	23.72%	20.23%
2014-2015	403	64	62	102	25	8	6	3	133	109	67.00%	33.00%	27.05%
2015-2016	405	70	79	107	13	7	10	0	119	93	70.62%	29.38%	22.96%
2016-2017	528	90	102	127	26	10	0	0	173	116	67.23%	32.77%	21.97%
2017-2018	452	103	98	84	17	0	0	0	150	82	66.81%	33.19%	18.14%
2018-2019	160	39	34	33	0	0	0	0	54	23	66.25%	33.75%	14.38%
2019-2020	178	37	42	0	0	0	0	0	99	30	44.38%	55.62%	16.85%
2020-2021	165	40	0	0	0	0	0	0	125	33	24.24%	75.76%	20.00%
2021-2022	160	6	0	0	0	0	0	0	154	30	3.75%	96.25%	18.75%
2022-2023	111	2	0	0	0	0	0	0	109	13	1.80%	98.20%	11.71%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων – ΔΠΜ

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2018-2019	309	6 2%	62 20.06%	195 63.11%	46 15%	7.6
2019-2020	348	3 0.86%	91 26.15%	214 61.49%	40 11.49%	7.55
2020-2021	289	3 1.04%	76 26.30%	181 62.63%	29 10.03%	7.51
2021-2022	202	3 1.49%	46 22.77%	132 65.35%	21 10.40%	7.53
2022-2023	156	2 1.28%	42 26.92%	94 60.26%	18 11.54%	7.45
Σύνολο*	1304	17 1.30%	317 24.31%	816 62.58%	154 11.81%	7.54

* σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Εσωτερική αξιολόγηση από τους φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, οι φοιτητές του ΔΠΜ κατά μέσο όρο αξιολόγησαν τους Καθηγητές τους με 4,27, το Εκπαιδευτικό Υλικό που τους παρέχεται με 3,59, την Οργάνωση των Θεματικών τους Ενοτήτων με 3,96 και τις Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες με 4,08. Στην αξιολόγηση είχαν δικαίωμα συμμετοχής 501 φοιτητές/τριες και συμμετείχαν σε αυτή 213 (ποσοστό συμμετοχής 42,5%). Ο μέσος όρος της αξιολόγησης των Συντονιστών προς τους αντίστοιχους Καθηγητές των ΘΕ ήταν 4,42.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Σχολιάζονται από ΔΠΣ - ΟΜΕΑ ο πίνακας 7

Πίνακας 7. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων – ΔΠΜ

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίων	Αριθμός Εργασιών	Εκπαιδευτικό Υλικό	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Οι Διαστάσεις των Πολιτισμικών Φαινομένων - ΔΠΜ50	ΚΟΝΤΟΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΡΙΑ	5	4	35	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Πολιτιστική Πολιτική και Διοίκηση - ΔΠΜ51	ΓΚΑΝΤΖΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	16	5	5	Ναι	Ναι	Ναι
Οικονομία του Πολιτισμού - ΔΠΜ60	ΓΚΑΝΤΖΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	7	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Πολιτιστική Επικοινωνία - ΔΠΜ61	ΚΑΒΟΥΡΑ ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ	5	4	17	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΔΠΜΔΕ)							Ναι	Ναι	Ναι

Εξεταστικό σύστημα

Σχολιάζονται από ΔΠΣ - ΟΜΕΑ ο πίνακας 8

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων – ΔΠΜ

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών	Αριθμός Συμμετεχόντων Φοιτητών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων Φοιτητών	Αριθμός Φοιτητών που αξιολόγησαν	Αριθμός Φοιτητών με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις εξετάσεις
Οι Διαστάσεις των Πολιτισμικών Φαινομένων - ΔΠΜ50	114	104	95	44	114	91.35%
Πολιτιστική Πολιτική και Διοίκηση - ΔΠΜ51	106	88	85	32	104	96.59%
Οικονομία του Πολιτισμού - ΔΠΜ60	138	130	130	67	134	100.00%
Πολιτιστική Επικοινωνία - ΔΠΜ61	153	148	145	70	149	97.97%
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΔΠΜΔΕ)	218	156	156			100.00%

3. Συμπεράσματα

Θετικά στοιχεία του ΠΣ όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» είναι δομημένο με ακαδημαϊκά κριτήρια που εγγυώνται την ποιότητα σπουδών και τη διασφάλιση των απαιτούμενων γνώσεων που παρέχονται στους φοιτητές μεταπτυχιακού επιπέδου. Ειδικότερα, οι μονάδες ECTS των θεματικών ενότητων και της διπλωματικής εργασίας αποτελούν τους άξονες που εγγυώνται με ακαδημαϊκά κριτήρια το επίπεδο των γνώσεων που αποκτούν οι φοιτητές με βάση το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο με το οποίο έχει ιδρυθεί και διαρθρωθεί το εν λόγω μεταπτυχιακό. Η κατανομή των μονάδων ECTS στις θεματικές ενότητες και τη διπλωματική εργασία του προγράμματος διασφαλίζει την ομαλή ακαδημαϊκή λειτουργία του, την ακαδημαϊκή ποιότητα γνώσεων και την αξιοπιστία του ως την παροχή μεταπτυχιακού επιπέδου εξειδικευμένων γνώσεων. Για παράδειγμα, η χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των θεματικών ενότητων, των γραπτών εξετάσεων και της διπλωματικής εργασίας του ΜΠΣ ΔΠΜ συντελούν στην ακαδημαϊκή ποιότητα και αξιοπιστία γνώσεων που παρέχει το εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα στους φοιτητές του μέχρι σήμερα. Στο εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, οι φοιτητές, για να διασφαλίσουν την επιτυχημένη μέχρι σήμερα ακαδημαϊκή ποιότητα γνώσεων και αξιοπιστία του, είναι αναγκαίο να έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία όλες τις θεματικές ενότητες, ώστε να έχουν την απαιτούμενη γνώση μεταπτυχιακού επιπέδου και να διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για να προχωρήσουν στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. Η ανωτέρω προϋπόθεση αποτελεί βασικό και ουσιαστικό ακαδημαϊκό κριτήριο για παροχή υψηλού επιπέδου εξειδικευμένης μεταπτυχιακής γνώσης στο ΜΠΣ ΔΠΜ.

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών εξετάζει και αναλύει καινοτόμα μοντέλα για τη διαχείριση, τη διοίκηση και την αξιολόγηση των πολιτισμικών μονάδων και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, π.χ. το μοντέλο διαχείρισης «Πολιτιστικές Δραστηριότητες Ενεργητικής Αντίληψης» (ΠΔΕΑ), το μοντέλο «Σύστημα Δυναμικός Πολιτισμός» (ΣΔΠ) και το μοντέλο διαχείρισης κρίσεων «Στρατηγικό Μοντέλο Διαχείρισης, Επικοινωνίας και Κρίσης» (ΣΜΑΔΕΚ) και το DNA του πολιτισμού.

Τα Πλεονεκτήματα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων» είναι:

- ✓ **Εξ αποστάσεως** εκπαίδευση που εξασφαλίζει ευελιξία στη φοίτηση (μπορώ να σπουδάσω χωρίς περιορισμούς από όπου και εάν βρίσκομαι με τον δικό μου ρυθμό).
- ✓ **Αναγνωρισιμότητα.** Το πρόγραμμα έχει αποκτήσει φήμη για την ποιότητα του μεταπτυχιακού επιπέδου σπουδών που παρέχει, καθώς είναι από τα πιο δημοφιλή μεταπτυχιακά προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα.
- ✓ **Εξειδικευμένη γνώση και δεξιότητες** σε άτομα που απασχολούνται ή επιθυμούν να απασχοληθούν στον τομέα της πολιτιστικής διαχείρισης και διοίκησης και να στελεχώσουν τις πολιτισμικές μονάδες, τις πολιτιστικές βιομηχανίες και τους παγκόσμιους οργανισμούς στο διεθνές πολιτισμικό γίγνεσθαι.
- ✓ **Καινοτόμα μοντέλα** για τη διαχείριση, τη διοίκηση και την αξιολόγηση των πολιτισμικών μονάδων και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- ✓ **Εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό** (ΔΕΠ, ΣΕΠ), αποτελούμενο από διακεκριμένους καθηγητές του ΕΑΠ και των άλλων ΑΕΙ με ευρείας απήχησης συγγραφικό, ερευνητικό και

διδακτικό έργο, που εγγυάται το υψηλό επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Οι αδυναμίες του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών είναι:

- ✓ Η σύνθεση των συνεργαζόμενων διδασκόντων δεν είναι σταθερή με αποτέλεσμα να επηρεάζεται μακροπρόθεσμα η στρατηγική διαμόρφωσης του ΜΠΣ ΔΠΜ,
- ✓ Οι γραφειοκρατικές διαδικασίες για τροποποιήσεις και επικαιροποιήσεις του εκπαιδευτικού υλικού είναι αργές, δεδομένου ότι όλες οι εισηγήσεις ακόμη και για ακαδημαϊκής φύσης διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού εγκρίνονται πρώτα από την Κοσμητεία και οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται από τη Διοικούσα Επιτροπή του ιδρύματος.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

Συμπερασματικά, οι δυνατότητες και ευκαιρίες αξιοποίησης μέσω των θετικών σημείων οφείλουν να έχουν:

- στόχο την ενίσχυση του ΜΠΣ ΔΠΜ στην κοινωνία,
- την προσέλκυση φοιτητών από όλες τις ειδικότητες που είναι συναφείς και συγγενείς με το πολιτισμικό γίνεσθαι και
- την ενίσχυση της χρηματοδότησης για την καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του προγράμματος σπουδών.

Τέλος, η επιτυχημένη πορεία του ΜΠΣ ΔΠΜ είναι από τα θετικά στοιχεία που αποτελούν αποδείξεις για την επιτυχημένη μέχρι σήμερα ποιότητα γνώσεων και σύνδεση με την πρακτική διάσταση του πολιτισμού (π.χ. οι διπλωματικές εργασίες με τις περιπτώσεις μελέτης που εξετάζουν και αναλύουν, αποτελούν μια καλή πρακτική για την σύνδεση θεωρίας και πράξης). Ωστόσο, προτείνουμε στην Κοσμητεία και τη Διοίκηση του ΕΑΠ ότι ένα ποσοστό των διδασκόντων από τους φοιτητές του ΜΠΣ ΔΠΜ να επενδυθεί και να αξιοποιηθεί στο συγκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, ώστε το ακαδημαϊκό προσωπικό του ανωτέρω προγράμματος να έχει τη οικονομική δυνατότητα να προτείνει το εκπαιδευτικό υλικό που θεωρεί αναγκαίο να αποκτήσουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του. Επίσης προτείνεται να προγραμματιστεί επιπλέον χρηματοδότηση για συμμετοχή σε συνέδρια και ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων από τα μέλη ΔΕΠ και ΣΕΠ του ανωτέρου προγράμματος σπουδών.